

Medale SEP (1986) - inż. Kazimierz Szpotański

Statut Stowarzyszenia Elektryków Polskich przewiduje nadawanie odznak i wyróżnień za szczególne zasługi w działalności dla SEP lub szeroko pojętej elektryki. Mogą być nadawane: godność członka honorowego i godność zasłużonego seniora, odznaki honorowe, medale oraz inne wyróżnienia. Wśród medali poświęconych wybitnym elektrykom, zdecydowaną większość stanowią medale ustanowione przez Stowarzyszenie Elektryków Polskich.

Medal im. inżyniera elektryka Kazimierza Szpotańskiego został ustanowiony uchwałą Zarządu Głównego SEP w dniu 20 listopada 1986 r. Propozycję ufundowania medalu wysunęło grono działaczy Oddziału Warszawskiego SEP w porozumieniu z Kołem SEP przy Zakładach Wytwórczych Aparatury Wysokiego Napięcia (ZWAR). Ustanowienie medalu miało na celu upamiętnienie działalności i zasług inżyniera Kazimierza Szpotańskiego – pioniera polskiego przemysłu elektrotechnicznego, założyciela pierwszej polskiej fabryki aparatów elektrycznych (FAE) w Warszawie, wychowawcy i opiekuna licznej kadry inżynieryjno-technicznej, współzałożyciela i długoletniego działacza SEP. Kazimierz Szpotański urodził się 16 grudnia 1887 r. we Włocławku. Po ukończeniu szkoły średniej w Warszawie studiował w Niemczech w Wyższej Szkole Technicznej w Mittweidzie (1905–1907) oraz w Politechnice w Berlinie Charlottenburgu (1910–1911). W latach 1907–1910 zdobywał praktykę inżynierską w kilku fabrykach AEG w Niemczech. Po uzyskaniu dyplomu w 1911 r. pracował w AEG w Berlinie, później w jej oddziałach w Charkowie i Rydze. Po odzyskaniu przez Polskę niepodległości w 1918 r. wrócił do Warszawy i założył warsztat w dwóch pokojach mieszkania. Mimo, że zatrudnił tylko dwie osoby, nadał mu nazwę Fabryka Aparatów Elektrycznych. Rozpoczynając od produkcji wyłączników światła, szybko zwiększał asortyment i produkcję. Dlatego już w 1921 r. fabryka została przeniesiona do Kamionka na warszawskiej Pradze. Kazimierz Szpotański cały czas prowadził aktywną działalność społeczną. Był jednym z członków Komitetu Organizacyjnego Ogólnopolskiego Zjazdu Elektrotechników w 1919 r., na którym zostało powołane Stowarzyszenie Elektrotechników Polskich (późniejsze Stowarzyszenie Elektryków Polskich). W 1938 r. został wybrany prezesem SEP. W 1939 r. powierzono mu funkcję I wiceprezesa, ale wybrany prezesem Antoni Krzyczkowski został zmobilizowany i po zakończeniu kampanii wrześniowej przez Rumunię przedostał się do Wielkiej Brytanii. Dlatego Kazimierz Szpotański pełnił funkcję prezesa SEP w konspiracji i w pierwszym okresie powojennym, do 1946 r. Szybki rozwój Fabryki Aparatów Elektrycznych zmusił Szpotańskiego do przeniesienia produkcji na nowe miejsce. W 1939 r. został otwarty nowy oddział w Warszawie-Międzylesiu. Przed wybuchem II wojny światowej fabryka zatrudniała ponad 1500 pracowników, w tym ok. 120 inżynierów. Był to największy producent aparatów elektrycznych w przedwojennej Polsce. W czasie niemieckiej okupacji Fabryka Aparatów Elektrycznych dalej funkcjonowała, stanowiąc oparcie dla pracowników, okolicznych mieszkańców i ruchu oporu. Kazimierz Szpotański przez prawie dwa miesiące na przełomie 1942 i 1943 r. był więziony na Pawiaku. Po zakończeniu II wojny światowej fabryka została upaństwowiona, a Kazimierz Szpotański objął funkcję dyrektora. Niestety, w 1947 r. został

zmuszony do jej opuszczenia. Kazimierz Szpotański zmarł w Warszawie w 1966 r.

Medal Stowarzyszenia Elektryków Polskich z Kazimierzem Szpotańskim został wybity w 1988 r. w Mennicy Państwowej w nakładzie 310 sztuk, a w 2004 r. medal wznowiono w nakładzie 200 sztuk. Na awersie przedstawiono popiersie Kazimierza Szpotańskiego trzy czwarte w lewo. W otoku napis: KAZIMIERZ SZPOTAŃSKI 1887–1966. Na rewersie na tle kwadratu znajduje się napis: WSPÓŁTWÓRCA / POLSKIEGO / PRZEMYSŁU / ELEKTROTECHNICZNEGO / WSPÓŁZAŁOŻYCIEL / PREZES / CZŁONEK HONOROWY / STOWARZYSZENIA / ELEKTRYKÓW / POLSKICH. Poniżej logo SEP. Projektantem i wykonawcą medalu jest Marek Sarełto. Medal ma średnicę 70 mm i wykonany jest z tombaku patynowanego. Medal im. Kazimierza Szpotańskiego może być nadany zasłużonym przedstawicielom przemysłu elektrotechnicznego, zwłaszcza w dziedzinie aparatów elektrycznych oraz osobom prawnym, wykazującym się szczególnymi osiągnięciami w zakresie aparatury elektrycznej.

Źródła:

www.sep.com.pl

Biogram został zaczerpnięty z książki „Polska elektryka w medalierstwie i filatelistyce” za zgodą Autora dr. hab. inż. Dariusza Świsulskiego (Wyd. COSiW SEP, Warszawa 2018).

